

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/481/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813203535
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8813203535.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Martinom Kopinom v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, 130 00, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: P. F., F.. XX.XX.XXXX, T. C. XXX/XX, XXX XX J., o zaplatenie 691,37 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd konanie na zaplatenie zmenového úroku v časti 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne **z a s t a v u j e.**

V prevyšujúcej časti súd žalobu **z a m i e t a .**

Súd **n e p r i z n á v a** žalovanému náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom (tlačivo A - návrh na uplatnenie pohľadávky, článok 4, ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu) domáhal zaplatenia istiny 691,37 eur, zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 691,37 eur od 04.08.2010 do zaplatenia. Okrem toho žiadal priznať 6 %-ný ročný úrok zo sumy 691,37 eur od 14.10.2010 do zaplatenia ako aj zmenkovú odmenu vo výške 1/3-tina percenta zmenkovej sumy teda 2,30 eur. Tiež si uplatnil nárok na náhradu trov konania v časti trov právneho zastúpenia vo výške 117,14 eur s DPH a zaplateného súdneho poplatku v sume 41,- eur. Žalobca uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23.11.2009 na zmenkovú sumu 691,37 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 04.08.2010 do zaplatenia. V texte mal byť uvedený záväzok žalovaného, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad zmenkovému veriteľovi. Indosovaná zmenka je podľa žalobcu vista zmenkou a je opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“.

Žalobca uviedol, že indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ do podania žaloby zaplatil 0,- eur, kde na zmenkovú sumu uhradil 0,- eur a na úroky uhradil 0,- eur. Keďže zmenková istina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Dňa 22.12.2015 žalobca doručil na tunajší súd čiastočné späťvzatie návrhu a vzal svoj návrh čiastočne späť a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, čím si navrhovateľ uplatňoval v tomto konaní už len úrok vo výške 0,06% denne.

Podľa § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Súd čiastočnému späťvzatiu navrhovateľa vyhovel a konanie na zaplatenie zmenkového úroku v časti 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zastavil.

V zmysle ustanovenia § 87 písm. d) OSP popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého je platobné miesto, ak sa uplatňuje právo zo zmenky alebo šeku.

Podľa § 10 ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky na konanie vo veciach týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov vrátane sporov z vydaných zmenkových (šekových) platobných rozkazov a sporov týkajúcich sa zmenkových protestov sú príslušné tieto sudy - Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove.

Tunajší súd postúpil vec Okresnému súdu Prešov z dôvodu vecnej a miestnej nepríslušnosti.

Proti postúpeniu veci namietal žalobca. Žalobca uviedol, že príslušnými súdmi na vydanie rozsudku v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sú v Slovenskej republike okresné sudy. Podľa názoru žalobcu výnimku z uvedeného pravidla netvorí ani prípady, ak sa uplatňuje právo zo zmenky.

O námietke žalobcu rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 8Ncb/5/2013 zo dňa 25.07.2013. Rozhodol, že na konanie je miestne príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou. V odôvodnení uviedol, že niet pochybností o tom, že v predmetnej veci ide o cezhraničný spor v zmysle ustanovenia článku 3 ods. 1 Nariadenia ES číslo 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Príslušnosť súdu na konanie uvedené Nariadenie rieši v článku 25 ods. 1 a v nadväznosti na to SR oznámila, že na konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sú príslušné okresné sudy. V tomto oznámení sa nenachádza žiadna zmienka o osobitnej kauzálnej miestnej príslušnosti aká by vo vnútroštátnych sporoch, či v sporoch mimo alternatívneho konania prichádzala do úvahy aj s prípadným použitím ustanovenia § 10 ods. 1, 2 písm. g) zákona číslo 371/2004 Z. z. Aj keď žalobca uplatňuje nároky zo zmenky, treba mať na zreteli osobitosti Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, upravené právnymi predpismi EÚ, ktoré podľa článku 7 odsek 2 Ústavy SR majú prednosť pred vnútroštátnymi normami, a nemožno na ujmu základných cieľov Nariadením poskytnutého alternatívneho nástroja riešiť ani miestnu príslušnosť na konanie. Ak SR oznámila podľa článku 25 Nariadenia príslušnosť všeobecných okresných súdov a nie súdov s kauzálnou príslušnosťou a žaloba bola podaná na súd príslušný podľa bydliska žalovaného, ani pri závere o uplatňovaní nároku zo zmenky, nemôže byť miestne príslušným súd určený podľa § 10 ods. 1, 2 písm. g) zákona číslo 371/2004 Z. z. Z týchto dôvodov Krajský súd v Prešove rozhodol podľa výroku svojho uznesenia, teda že na konanie je miestne príslušný tunajší súd.

Podľa názoru súdu v tomto prípade sú splnené podmienky pre použitie vyššie uvedeného Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. V zmysle článku 2 citovaného nariadenia sa totiž toto uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2.000,- eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci, ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci.

V článku 3 odsek 1 cit. zák. ust. sa uvádza, že na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom, ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

V zmysle článku 5 odsek 2 citovaného nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I. vzorového tlačiva C na odpoveď ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13.

Uznesením č.k. 10C/481/2013 z 11.12.2013 tunajší súd prerušil konanie do skončenia konania na Súdnom dvore Európskej únie č.k. C-558/13. Voči tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17Co/56/2014 zo dňa 25.03.2014 toto uznesenie potvrdil.

V tejto veci po doručení vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu, jeho kópiu aj s prílohami a vzorovým tlačivom C na odpoveď súd doručil žalovanej, ktorá túto zásielku prevzala dňa 24.10.2014, no vyplnené tlačivo súdu nedoručila.

Podľa článku 8.3. návrhu na uplatnenie pohľadávky (žaloby) podaného podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) žalobca nechcel, aby sa v konaní súdu o jeho žalobe nariadilo pojednávanie.

Podľa bodu 8 Preambuly Nariadenia: Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady tým, že okrem možností existujúcich na základe práva členských štátov, ktoré zostanú nedotknuté, poskytne alternatívny ďalší nástroj. Toto nariadenie by malo tiež zjednodušiť uznanie a výkon rozsudkov vydaných v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte.

Podľa bodu 9 Preambuly Nariadenia: Cieľom tohto nariadenia je podporovať základné práva a zohľadňovať najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Súd alebo tribunál by mal rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonajú dôkazy.

Podľa článku 2 ods. 1 Nariadenia: Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2 000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci („acta jure imperii“).

Podľa článku 3 ods. 1 Nariadenia : Na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa článku 4 ods. 4, 3.veta Nariadenia: Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia: Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa článku 9 ods. 1 Nariadenia: Súd alebo tribunál určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Súd alebo tribunál môže pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom písomného vyhlásenia svedkov, znalcov alebo strán. Súd alebo tribunál môže taktiež pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

Podľa odseku 2 citovaného článku 9 Nariadenia: Súd alebo tribunál si môže vyžiadať znalecký posudok alebo ústne svedecké výpovede, iba ak je to nevyhnutné na vydanie rozsudku. Pri tomto rozhodnutí súd alebo tribunál berie do úvahy náklady.

Podľa odseku 3 citovaného článku 9 Nariadenia: Súd alebo tribunál využije najjednoduchšie a najmenej zaťažujúce spôsoby vykonávania dôkazov.

Podľa článku 19 Nariadenia: Pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa článku 16 Nariadenia: Trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke.

Podľa § 125 OSP: Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 121 OSP: Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa článku 19 Nariadenia v spojení s § 121 OSP bola súdu z jeho činnosti známa skutočnosť, že takmer na všetkých prvostupňových súdoch v SR prebehli konania v súdnych registroch Er o žiadostiach exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktoré žiadal na základe návrhov na vykonanie exekúcie oprávneného - spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. voči jednotlivým povinným na podklade exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky. Týmito rozhodcovskými rozsudkami boli priznané nároky oprávneného zo zmieniek vystavených povinnými na meno a rad spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., IČO:35807598. Uvedené exekučné konania spravidla skončili pre oprávneného neúspešne a to zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade uvedeného exekučného titulu.

Na základe uvedenej skutočnosti známej súdu z jeho činnosti si súd zabezpečil a pripojil exekučný spis tunajšieho súdu č. 11Er/401/2011. V tomto spise bola v prílohe návrhu na vykonanie exekúcie pripojená Zmluva o úvere VS (č. zmluvy) XXXXXXXXXX, uzavretá dňa 23.11.2009 medzi veriteľom Pohotovosť, s.r.o. a dlžníkom, ktorý je žalovaný v tomto konaní. Zároveň k tomuto návrhu na vykonanie exekúcie bola pripojená aj identická zmenka č. XXXXXXXXXX, ktorá bola predložená aj v prílohe tejto žaloby po jej indosovaní spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. ako indosantom na žalobcu ako indosatára. Je preto zrejmé, že zmenka č. XXXXXXXXXX, z ktorej sú v tomto konaní uplatnené zmenkové nároky bola vystavená na základe článku 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré boli súčasťou Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 23.11.2009 medzi žalovaným a spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., t.j. na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi Pohotovosť, s.r.o. ako remitentovi.

Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia v spojení s článkom 9 Nariadenia súd po zistení vyššie popísaných skutočností vykonal písomné konanie, ktoré považoval za najefektívnejšie, najjednoduchšie, najhospodárnejšie a najmenej zaťažujúce účastníkov konania. Napokon žalobca ako v podanej žalobe, tak aj v priebehu konania vo svojich písomných podaniach opätovne trval na písomnosti konania bez nariadenia pojednávania.

V zmysle uvedeného súd postupoval po procesnoprávnej stránke.

Hmotnoprávne súd uplatnený nárok posúdil nasledovne:

Z pripojeného exekučného spisu vyplýva, že tú istú pohľadávku, z tej istej zmenky a z úverovej zmluvy, t.j. z toho istého spotrebiteľského právneho vzťahu si na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu uplatnil voči žalovanému ako povinnému predchádzajúci veriteľ ako oprávnený - Pohotovosť s.r.o. Z uznesenia Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 08.06.2011 sp.zn. 11Er/401/2011, právoplatného dňa 07.07.2011 vyplýva, že súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dôvodom bolo, že súd konštatoval, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a je preto na neho potrebné použiť právne normy o ochrane spotrebiteľa. Exekučný súd zároveň konštatoval, že rozhodcovské doložky uzavreté v tomto prípade sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda sú absolútne neplatné. Exekučný súd poukázal aj na neprimerané úroky 0,25% denne, t.j. 91,25% ročne.

Iné exekučné súdy v obdobných exekučných veciach oprávneného Pohotovosť, s.r.o. taktiež právoplatne konštatovali, že sa jedná o spotrebiteľské právne vzťahy a zamietli žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia. Dôvodom dokonca bolo, že dohoda o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a je aj v rozpore s dobrými mravmi a preto je absolútne neplatná (napríklad Uznesenie Okresného súdu Bratislava V., sp.zn. 37Er/5901/2011, zo dňa 04.04.2011, právoplatné dňa 05.05.2011).

Podľa článku I. § 75 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom bola listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho komu, alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

V zmysle článku I. § 11 ods. 1 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom) s tým, že podľa článku I. § 17 ods. 1 zákona číslo 191/1950 Zbierky zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Na uvedený prípad je potrebné okrem zákona o zmenkách a šekoch aplikovať aj tieto právne normy:

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch v poslednom znení v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ale ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky, alebo postúpenia práv zo zmenky.

Na základe vyššie uvedeného mal súd teda za preukázané, že dňa 23.11.2009 uzavrel žalovaný ako dlžník so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľom zmluvu o úvere VS (č. zmluvy) XXXXXXXXXX v písomnej forme, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru, vo výške 350,- eur, ktorý úver sa dlžník zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 322,- eur, t.j. celkovo v čiastke 672,- eur, t.j. v 12-tich mesačných splátkach po 56,- eur. V ten istý deň bola dlžníkom ako vystaviteľom vystavená a podpísaná zmenka na sumu 691,37 eur. Žalobou si žalobca na súde uplatnil právo na zaplatenie tejto zmenkovej sumy 691,37 eur.

Zo skutočností známych súdu z jeho činnosti, a to z pripojeného spisu Er mal súd za preukázané, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere uzavretá medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava ako veriteľom. Zmluvu o úvere uzatváral žalovaný ako občan - fyzická osoba. Zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, mala predtlačný text a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané a to osobné údaje dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku a spôsob splatnosti. Do zmluvy sa dopisovala len suma úveru, suma poplatku a výška splátok, ako aj počínajúci deň splatnosti, pričom v predtlačenej forme formulára bol obsiahnutý aj text, že dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu úveru zvýšenú o príslušný poplatok. Neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dohody o vyplnení zmenky a mediačnej dohody. Taktiež sa strany dohodli na tom, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa ich právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom.

Súd mal teda za preukázané, že zmenka z ktorej si žalobca v tomto smere uplatnil zmenkové nároky slúžila na zabezpečenie nárokov právneho predchodcu žalobcu - indosanta zmenky spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ako veriteľa zo spotrebiteľského úveru.

Zmenkové právo podľa zmenového zákona č. 191/1950 Zb., vychádza z abstraktného charakteru zmenky, t.j. z nevyvrátiteľnej zákonnej domnienky danosti kauzality právneho vzťahu, ktorý zmenka zaisťuje alebo zabezpečuje. Tento abstraktný charakter zmenky vychádza z dlhoročných právnych tradícií vyspelých európskych a svetových demokracií. Zmenkový zákon v právnych podmienkach Československej republiky bol prijatý v roku 1950 (dňa 20.12.1950 s účinnosťou od 01.01.1951), t.j. počas trvania nedemokratického štátneho zriadenia. Zákon dlhoročne zotrval bez akýchkoľvek zmien

avšak v podmienkach socialistického štátneho zriadenia sa využíval pramálo. To sa zmenilo po zmene štátneho zriadenia v Československej republike v roku 1989, po ktorom sa Česká a Slovenská republika prihlásila k právnym tradíciám vyspelých európskych a svetových demokracií v snahe na ne nadviazať. To sa nezaobišlo bez zneužívania a krivenia práva a právnych inštitútov zo strany niektorých subjektov, na ktoré mladá demokracia chcela nadviazať avšak nemala s nimi takmer žiadne skúsenosti. To bol presne prípad zneužitia a zneužívania abstraktnosti a domnienky danosti kauzality právneho vzťahu pri vystavení zmenky. Po zistení takéhoto zneužívania v rôznych oblastiach právnych vzťahov na to či už zákonodarca, alebo súdna prax reagovala v snahe takémuto zneužívaniu zabrániť. K zneužívaniu začalo dochádzať najmä v citlivých právnych oblastiach vyznačujúcich sa dominanciou jednej strany právneho vzťahu na úkor protistrany, t.j. najmä v pracovnoprávných vzťahoch a v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Príkladom je napríklad Rozsudok Najvyššieho súdu SR 1 Obdo V 43/2006 zo dňa 5. marca 2009, ktorým Najvyšší súd SR zamedzil používanie zmeniek na zabezpečovanie a zaistovanie nárokov v pracovnoprávných vzťahoch, dokonca aj vrátane simulovania pracovnoprávných vzťahov občiansko alebo obchodnoprávnymi vzťahmi (pri tzv. „čiernej práci“). V oblasti spotrebiteľského práva na toto zneužívanie zákonodarca reagoval už Zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kde v § 4 ods. 6 tohto zákona zákonodarca zakázal v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby splniť dlh zmenkou alebo šekom. Výnimku tvorila len zabezpečovacia zmenka zo zákonnými limitmi obmedzujúcimi výšku zmenkovej sumy. Neskôr prijatým zákonom č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.01.2011 bola podľa § 17 ods. 3 v spojení s § 25 ods. 5 citovaného zákona dokonca zakázaná možnosť splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.

Z uvedeného vyplýva, že po nadobudnutí účinnosti vyššie uvedených právnych úprav a pri rešpektovaní judikatúry vnútroštátneho súdu najvyššieho stupňa bol a je ktorýkoľvek súd, v ktoromkoľvek stupni konania v prípade zmenkového sporu v prvom rade ex offio povinný skúmať či nejde o zmenku vystavenú v zmysle alebo v rozpore s uvedenými ustanoveniami t.j. „pracovnoprávnú“ alebo „spotrebiteľskú“ zmenku a až v prípade negatívneho zistenia, že o takúto zmenku nejde, môže vychádzať z jej abstraktného charakteru a nárok posúdiť v zmysle zmenkového zákona.

Súd dáva do pozornosti body 25-29 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístupiu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).

Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispievanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 28, ako aj z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32).

Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa cit. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 MCdo 9/2012: „Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych

predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“

Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný, tak ako to správne urobil súd prvého stupňa, konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Takýmto postupom súdy naplňajú príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

Je rozhodným konštatovanie, že aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 1/2012). Ochrana, ktorú vyššie označená smernica priznáva spotrebiteľom, sa vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie. (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C -473/00 zo dňa 21.11.2002, uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10 zo dňa 16.11.2010) Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Okrem toho, tento výklad možno podprieť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa nezaručuje len tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňované nejaké právo. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013).

V oblasti spotrebiteľských vzťahov uvedené len podporne potvrdzuje Krajský súd v Prešove, ktorý v svojom Rozsudku č. 7Co 339/2014 zo dňa 26.2.2015 v obdobnej právnej veci identického žalobcu v týchto intenciách odkazuje na článok 10 a článok 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov v spojení so Smernicou Rady č. 93/13/EHS, ktoré členským štátom umožňujú použitie zmienek v spotrebiteľských zmluvách ale len pri zabezpečení vhodnej ochrany spotrebiteľa v takýchto situáciách. Spotrebiteľovi musí byť v každom momente poskytnutá plnohodnotná právna ochrana v súdnom konaní prebiehajúcim v rámci vnútroštátneho práva. Išlo by o drastické zníženie právnej ochrany prináležiace spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity, ak by súd v prípade indosovanej zmenky vychádzal z abstraktného charakteru ako zmenky tak aj jej indosamentu bez skúmania ich kauzality, respektíve obsahu spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej bola vystavená.

Napokon nutnosť ex offio skúmania kauzality zmenky súdom v spotrebiteľských právnych vzťahoch s poukazom na rozhodnutie ESD C-240/98 až C -244/98 Oceano Gruppo Editorial potvrdil aj Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 03.01.2011, spisová značka SR 12939/10 (strana 3 Rozsudku na čl. 7 pripojeného súdneho spisu 11Er/401/2011), ktorým žalobcovi zmenkový nárok priznal. Exekútor tento rozsudok pripojil k žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako exekučný titul, o ktorom Okresný súd Vranov nad Topľou konal pod spisovou značkou 11Er/401/2011.

Podporne k týmto záverom súd poukazuje i na nasledovné:

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto informácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 rozhodnutia je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom

je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14.03.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Pri posúdení veci súd poukazuje aj na rozsudok nemeckého súdu Z1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt (čo je aj tento prípad, pretože prvý zmenkový veriteľ Pohotovosť, s.r.o. ju previedol na navrhovateľa) a pritom jestvujú indicie, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu navrhovateľovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. navrhovateľ si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade Pohotovosť, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

Súd poukazuje aj na list Európskej komisie z 25.4.2013 pod číslom 2012/4165, Vec: výzva - porušenie č. 2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany EK, že SR pravdepodobne dôsledne nedodržiava spotrebiteľské právo EÚ. V tomto liste Európska komisia dokonca výslovne uvádza práve obchodnú spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. (strana 2, 3, 14 listu EK), ako aj už vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pohotovosť.

Okrem iného sa v tejto výzve výslovne uvádza v bode 4. iné praktiky zamerané na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole (strana 5 EK): „Okrem rozhodcovského súdu, alebo ako alternatíva k nemu, obchodníci používajú aj iné praktiky a postupy na vymáhanie nezákonných pohľadávok založených na nekalých podmienkach.“ Prvým príkladom uvedeným EK je používanie blankozmeniek. Obchodníci vypíňajú do blankozmeniek svoju nárokovanú sumu, hoci to právne predpisy o spotrebiteľských úveroch nedovoľujú, a napriek skutočnosti, že tieto pohľadávky nemajú oporu v právnych predpisoch a sú založené na nekalých podmienkach. Rozhodcovské rozsudky však vynášajú rozsudky aj na základe týchto zmeniek.

Súd na jednej strane ex offo preskúmal kauzalitu vystavenia spotrebiteľskej zmenky, kde zistil, že išlo o zabezpečovaciu zmenu spotrebiteľského úveru.

Na druhej strane je potrebné od samotnej kauzality vystavenia zmenky odlíšiť a posúdiť platnosť, či neplatnosť samotného dojednania o vystavení, resp. vyplnení zmenky a následne neplatnosť samotnej zmenky vystavenej podľa týchto dojednaní, ak sú v rozpore so spotrebiteľskými právnymi normami. A to či už pre neprijateľnosť zmluvných podmienok, alebo pre rozpor s dobrými mravmi.

Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS.

Dohoda o vyplňovacom práve zmenky môže byť ako prejav zmluvnej autonómie zmluvných strán akceptovateľná právom, len ak je výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Aby bolo možné hovoriť o slobodnej vôli pri uzavretí tejto dohody na strane spotrebiteľa je potrebné jednak informovanie spotrebiteľa o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa (viď Rozsudok KS v Prešove, č. 7Co 339/2014 zo dňa 26.2.2015) a jednak to informovanie musí byť poskytnuté spotrebiteľovi vo forme ktorej je spotrebiteľ s ohľadom na svoju rozumovú vyspelosť spôsobilý rozumieť. V opačnom prípade je možné takú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve považovať za neprijateľnú. Pre uznanie spotrebiteľa za zodpovedného za takú zmluvnú podmienku neobstojí uplatnenie princípu „neznalosť zákona neospravedlňuje“, pretože tento princíp ustupuje princípu ochrany spotrebiteľa, ktorý má prevahu. Žalobca nielen že nepreukázal dostatočné informovanie spotrebiteľa o následkoch vystavenia zmenky, ale v žalobe túto skutočnosť ani netvrdil. O tejto podmienke pre uznanie žalovaného nároku žalobca

neuniesol dôkazné bremeno. Preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka táto dohoda neplatná, čo spôsobuje aj neplatnosť samotnej zmenky.

Okrem toho podľa bodu 14 citovaných všeobecných obchodných podmienok spol. Pohotovosť, s.r.o., ktoré boli súčasťou úverovej zmluvy sa zmluvné strany dohody o vyplnení zmenky dohodli len na tom že remitent blankozmenku doplní len o zmenkovú sumu a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. To znamená, že zmenka musela byť opatrená doložkou „bez protestu“ spotrebiteľom už pri jej vystavení v rozpore s dohodou o vyplnení zmenky. Toto je v rozpore s § 54 ods. 1, druhá veta Občianskeho zákonníka a z uvedeného dôvodu to spôsobuje neplatnosť zmenky.

V zmysle cit. bodu 14 mal veriteľ vystavenú blankozmenku doplniť o zmenkovú sumu. Limit § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch v tejto dohode o vyplnení zmenky dohodnutý nebol. Súd podotýka, že išlo o formulárovú zmluvu, ktorú spotrebiteľ - dlžník nemal možnosť meniť. Dlžníkovi - žalovanému bol poskytnutý úver v sume 350,- eur, pričom veriteľ do zmenky doplnil zmenkovú sumu 691,37 eur. Uvedené je zjavne vysoko nad limit § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Zbierky zákonov o spotrebiteľských úveroch.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúc podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Dohoda o vyplnení zmenky a následne vystavená zmenka sú absolútne neplatné podľa § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor s dobrými mravmi ako aj preto, že svojim obsahom a účelom odporujú zákonu. Samotná zmenka aj pre rozpor s § 54 ods. 1, druhá veta Občianskeho zákonníka. Účelom tohto právneho úkonu je obísť ustanovenia spotrebiteľského práva zameraného na reálnu a nielen formálnu ochranu práv a povinností spotrebiteľa.

Podľa § 17 zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch účinného k dátumu 22.8.2011, t.j. k dňu právoplatného skončenia konania súdu č. 7Er/92/2011

(1) Ak veriteľ postúpi práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere na tretiu osobu vrátane vzájomného započítania pohľadávok, postupuje sa podľa Občianskeho zákonníka.22)

(2) Pôvodný veriteľ je povinný o postúpení podľa odseku 1 spotrebiteľa bezodkladne informovať; to neplatí, ak pôvodný veriteľ po dohode s nadobúdateľom práv naďalej spravuje spotrebiteľský úver vo vzťahu k spotrebiteľovi.

(3) V súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.23)

(4) Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 3 veriteľom.

Odkaz § 17 ods. 1 pod č. 22 odkazuje na § 524 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka: S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

I keď v žalobe žalobca neuviedol dátum indosácie zmenky spol. Pohotovosť, s.r.o. ako indosanta na žalobcu ako indosatára, zo spisu 9Er/508/2010 je zrejmé, že k indosamentu muselo dôjsť až po právoplatnom ukončení tohto konania, t.j. po 20.01.2011.

Veriteľ Pohotovosť, s.r.o. tak porušil § 17 ods. 1,2 o spôsobe postúpenia práv vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zo žaloby žalobcu je zrejmé, že pôvodný veriteľ neuzavrel so žalobcom ako nadobúdateľom práv dohodu o tom, že by naďalej pôvodný veriteľ Pohotovosť s.r.o. spravoval spotrebiteľský úver voči spotrebiteľovi podľa § 17, ods. 2, veta za bodkočiarkou zákona 129 /2010. Uvedené neznamená, že indosament zmenky by mal byť bez ďalšieho ex tunc neplatný, ale pri postúpení pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy boli postupca i postupník povinní dodržať a postupovať aj

podľa § 17 ods. 1, 2 zákona 129/2010 Z.z. a podľa odkazu k § 17 ods. 1 citovaného zákona aj podľa § 524 občianskeho zákonníka. To znamená, že súd skúmal, či spoločnosť Pohotovosť s.r.o. ako postupca pohľadávky splnil uvedenými právnymi predpismi požadované kritéria pre platnosť postúpenia pohľadávky, t.j. najmä či uzavrel so žalobcom písomnú dohodu o postúpení pohľadávky (§ 524 ods. 1 OZ) a či o postúpení bezodkladne informoval žalovaného (§17 ods. 2 zákona 129/2010 Z.z.) Z obsahu žaloby žalobcu a ním k návrhu pripojených listín vyplýva, že žalobca ako ani jeho právny predchodca Pohotovosť s.r.o. tieto zákonné požiadavky nespĺnili. Žalobca nepredložil do súdneho konania zmluvu o postúpení pohľadávky, nepreukázal že pôvodný veriteľ Pohotovosť s.r.o. podľa § 17 ods. 2 zákona 129/2010 spojení s § 526 ods. 1 bezodkladne (§ 17 ods. 2 zákona 129/2010), resp. bez zbytočného odkladu (§ 526 ods. 1 OZ) oznámil dlžníkovi postúpenie pohľadávky alebo, že mu navrhovateľ ako postupník pohľadávky toto postúpenie preukázal. Napokon, tieto skutočnosti žalobca v žalobe ani len netvrdil. Súd je povinný aktívnu a pasívnu legitímáciu v spore skúmať ex offa. Nemôže sa uspokojiť s obyčajným tvrdením aktívnej legitímácie žalobcom. Vzhľadom na uvedené a na prísnu formálnosť a písomnosť konania podľa Nariadenia, podľa ktorej súd postupoval a napokon, na ktorej žalobca opätovne trval, je zrejmé, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu pre toto konanie a nie je preň aktívne legitímovaný.

Stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v ktorom cit.: „Vo vzťahu k aplikácii nariadenia tak možno konštatovať, že toto nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku. Predovšetkým aplikáciu znalosti určitých okolností súdu z jeho činnosti (notoriety) a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Z Nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Aj v prípade absencie aktivity žalovaného v konaní, pokiaľ súd vzhľadom na návrhu také skutočnosti, ktoré ho povedú k záveru o neprípustnosti návrhu, návrh zamietne, čo vyplýva priamo z čl. 4 bod 4.. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom, riadiac sa len osobitnými pravidlami týkajúcimi sa určitej časovej náročnosti v zmysle uložených lehôt podľa Nariadenia.“

Súd taktiež poukazuje na spoločné stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodno-právneho Najvyššieho súdu SR č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého cit. „Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhľadne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonov, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok zo zmenky ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto excès dosahuje.“

O trovách konania súd rozhodol podľa článku 16 Nariadenia v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V konaní bol plne úspešný žalovaný, ale žiadne trovy konania si neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli. Preto mu ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Vranov nad Topľou 05.01.2016

JUDr. Martin Kopina
samosudca

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Helena Šimková
vyšší súdny úradník